

دستورالعمل و راهنمای پرستاری جهت آموزش به بیمار، حین بستری

نارسایی حاد کلیه

همکار محترم پرستاری بیمارستان با توجه به دستورالعمل جامع خودمراقبتی و آموزش بیمار، الزامی است آموزش بیمار حین بستری و ترخیص **نارسایی حاد کلیه** طبق این دستورالعمل و حداقل محتوای زیر انجام گیرد.

❖ رژیم غذایی

- ✓ عدم مصرف رژیم غذایی حاوی پروتئین که منبع اصلی تولید مواد زائد در بدن می‌باشد، برای کاهش بار کاری کلیه‌ها بخشی از درمان می‌باشد.
- ✓ مقدار نمک مصرفی محدود شود.
- ✓ امکان دارد که به محدودیت پتاسیم نیاز داشته باشید، چون دفع پتاسیم اضافی از بدن برای کلیه‌ها مشکل است. مقدار زیاد پتاسیم می‌تواند موجب ایجاد مشکلاتی در ضربان قلبی شود. از خوردن سبزی و میوه حاوی مقدار زیاد پتاسیم مانند موز و سیب‌زمینی اجتناب کنید.

❖ فعالیت

- ✓ در مراحل اولیه این بیماری برای حفظ انرژی بدن در بستر استراحت نمایید و پس از بهبود علائم، با اجازه پزشک معالج فعالیت‌های طبیعی خود را از سر بگیرید.
- ✓ به منظور پیشگیری از لخته شدن خون در سیاهرگ‌های اندام تحتانی، ساق پا را به طور مکرر خم و راست کنید.

❖ درمان

- ✓ بستری فوری بیمار در بیمارستان جهت اصلاح وضعیت آب و الکترولیت‌های بدن انجام می‌گیرد.
- ✓ مهم‌ترین اقدام برای درمان بیماری، برطرف کردن عامل بیماری یا علت زمینه‌ساز نارسایی کلیه مانند دیابت و فشارخون است تا باقیمانده بافت سالم کلیه حفظ شود و کلیه‌ها بتوانند کار خود را بخوبی انجام دهند. در مواردی که علت زمینه‌ای با جراحی قابل اصلاح باشد مانند خارج کردن سنگ کلیه، جراحی توصیه می‌شود.
- ✓ در مراحل اولیه نارسایی کلیه، مصرف دارو ممکن است بیماری را کنترل نماید.
- ✓ گاهی کلیه‌ها عملکرد خود را شروع نمی‌کنند و ممکن است نیاز به دیالیز داشته باشید. دیالیز محصولات زائد و آب اضافی را از خون حذف می‌کند. البته مشاهده شده بعد از چندین هفته دیالیز، کلیه‌ها کار خود را شروع می‌کنند؛ در این حالت دیالیز متوقف می‌شود.

❖ مراقبت

- ✓ غذاها و مایعات دریافتی باید با دقت کنترل شوند تا از بروز اختلالات آب و الکترولیت جلوگیری شده و تجمع مواد زائد در بدن به حداقل برسد.
- ✓ باید مقدار ادراری که دفع می‌شود با مقدار مایعی که می‌نوشید در تعادل باشد و به طور دقیق ثبت شود.
- ✓ روزانه وزن شما اندازه‌گیری می‌شود.
- ✓ آگاهی شما نسبت به زمان، مکان و شخص به صورت مداوم مورد بررسی قرار می‌گیرد.

دستورالعمل و راهنمای پرستاری جهت آموزش به بیمار، حین بستری

نارسایي حاد کلیه

- ✓ در زمان استراحت در بستر نرده‌های کنار تخت بالا نگهداشته می‌شوند.
- ✓ در صورت ایجاد علائم خونریزی در هر نقطه از بدن به پرستاران یا پزشک معالج اطلاع دهید.
- ✓ از ملاقات کنندگانی که دارای سرماخوردگی یا هر نوع عفونت می‌باشند؛ دوری کنید.
- ✓ در صورت مشاهده نشانه‌های عفونت مانند تب و لرز پرستاران یا پزشک را در جریان قرار دهید.

❖ رژیم غذایی

- ✓ بر اساس توصیه‌های پزشک خود در رژیم غذایی تغییراتی ایجاد کنید.
- ✓ از پزشک برای نوشتن یک برنامه‌ی غذایی یا ارجاع به یک متخصص تغذیه سوال کنید.
- ✓ برای تعادل مایعات روزانه از دستورات پزشک پیروی کنید.
- ✓ از یک رژیم غذایی کم نمک، کم پتاسیم، کم پروتئین و پرفیبر استفاده کنید.
- ✓ رژیم غذایی را به صورت وعده‌های غذایی پرکالری، کم حجم و متعدد برنامه‌ریزی کنید.
- ✓ از مواد غذایی شور و دارای سدیم بالا مانند چیپس، پفک، سوسیس و کالباس، زیتون، خیار شور، سس‌ها، رب‌های آماده، ماهی شور و دودی، چوب شور، آب گوشت و سبزیجات آماده استفاده نکنید.
- ✓ مصرف سیب‌زمینی، رب، نخود فرنگی، انواع کلم و گل کلم، اسفناج، کدو حلوایی، کرفس پخته، سیر و موسیر، موز، خردل، پرتقال، آلو، خرما، آجیل و خشکبار، انبه، کیوی، شلیل، گرمک و خربزه، گلابی تازه، انجیر و روغن زیتون محدود شوند.
- ✓ نوشابه‌ها، لبنیات (شیر حداکثر نصف لیوان در روز)، ماست، پنیر (حداکثر ۳۰ گرم در روز)، کشک، کاکائو و قهوه، ماهی (سفید، ساردین، تن)، احشاء بدن حیوانات، حبوبات، نان‌های کامل و سبوس‌دار، محدود شوند.

❖ فعالیت

- ✓ فعالیت خود را کاهش دهید. از تحرک بیش از حد اجتناب کرده و خود را زیاد خسته نکنید.
- ✓ خواب شبانه را افزایش داده و در طی روز نیز زمان‌هایی را برای استراحت در نظر بگیرید.
- ✓ اگر مجبور به استراحت در بستر هستید، به منظور پیشگیری از لخته شدن خون در وریدهای اندام تحتانی، ساق پا را به طور مکرر خم و راست کنید.
- ✓ از اطرافیان خود در فعالیت‌های روزانه به منظور حفظ انرژی کمک بگیرید.
- ✓ در صورتی که وضعیت کلیه رو به بهبودی است و پزشک اجازه می‌دهد؛ هر چه سریع‌تر فعالیت خود را شروع کنید.
- ✓ فعالیت‌هایی مانند حمام کردن و لباس پوشیدن و قدم زدن به مدت کوتاه را بتدریج شروع کرده و برای جلوگیری از خستگی زیاد در فواصل لازم استراحت کنید.
- ✓ با نظر پزشک برای خود برنامه ورزشی مناسب تنظیم کنید و آن را به طور منظم انجام دهید.

❖ مراقبت

- ✓ پوست بدن ممکن است خشک بوده و در اثر ورم، مستعد شکنندگی شود، بنابراین مراقبت دقیق از پوست اهمیت دارد. ماساژ برجستگی‌های استخوانی، تغییر وضعیت مکرر و پهلوی به پهلوی شدن در زمان استراحت در بستر و استحمام با آب سرد، استفاده از کرم‌ها و مرطوب‌کننده‌ها موجب راحتی بیمار را تأمین کرده و از شکنندگی پوست جلوگیری می‌کند.
- ✓ بهداشت پوست را رعایت فرمایید و از صابون‌های ملایم در هنگام استحمام استفاده نمایید.

دستورالعمل و راهنمای پرستاری جهت آموزش به بیمار، حین ترخیص

نارسایی حاد کلیه

- ✓ به علت رسوب سموم محرک در بافت‌های بدن، خارش پوست ایجاد می‌شود. سعی کنید با ناخن پوست را نخارانید.
- ✓ اندازه‌گیری و ثبت دقیق و روزانه وزن توصیه می‌شود.
- ✓ مقدار مایعات مصرفی و ادرار دفعی خود را در هر روز اندازه‌گیری کنید. مقادیر اندازه‌گیری شده باید ثبت گردد و هنگام مراجعه به پزشک با وی در میان گذاشته شود. مقدار ادرار دفعی روزانه باید ۲۵۰۰ میلی‌لیتر یا بیشتر باشد. اگر مقدار ادرار روزانه کمتر از این میزان باشد، باید مقدار مایعات مصرفی روزانه را تا میزان حداکثر ۸۰۰ میلی‌لیتر بیش از مقدار ادرار روزانه کاهش دهد. به عنوان مثال، اگر مقدار ادرار در ۲۴ ساعت، ۲۰۰۰ میلی‌لیتر باشد، مقدار مایعات مصرفی در ۲۴ ساعت آینده نباید بیش از ۲۸۰۰ میلی‌لیتر باشد.
- ✓ برای کاهش تشنگی از یخ خرد شده، میوه یخ و آب‌نبات ترش استفاده کنید.
- ✓ از لیوان‌های کوچک مدرج استفاده کنید.
- ✓ در مورد مسافرت‌های هوایی با پزشک معالج خود مشورت کنید.
- ✓ در صورت امکان از گذاشتن سوند ادراری اجتناب شود زیرا خطر عفونت ادراری را افزایش می‌دهد.
- ✓ عملکرد تنفسی بیمار مورد توجه قرار گیرد، تغییر وضعیت مکرر و پهلوی به پهلوی شدن در زمان استراحت در بستر و انجام سرفه و تنفس عمیق از جمع شدن ریه‌ها و عفونت تنفسی پیشگیری می‌کند.
- ✓ تب و عفونت، باید فوراً درمان شوند.
- ✓ اعضای خانواده را از شرایط خود آگاه کنید، آنها به درمان شما کمک کرده و حمایت روانی شما را تأمین می‌کنند.
- ✓ در صورتی که جهت انجام دیالیز برای شما فیستول یا گرافت یا کاتتر تعبیه شده است می‌توانید راهنمای مراقبت از آنها را از پرستار بخش دریافت و مطالعه فرمایید.
- ✓ از مصرف خودسرانه دارو و بدون تجویز پزشک خودداری کنید.

❖ دارو

- ✓ داروهای ادرارآور (دیورتیک) برای کاهش احتباس مایعات
- ✓ مکمل‌های آهن و اسیدفولیک جهت کم خونی
- ✓ داروهای ملین برای جلوگیری از یبوست
- ✓ دیژیتال برای نارسایی احتقانی قلب

❖ زمان مراجعه بعدی

- ✓ در صورتی که مبتلا به بیماری‌هایی باشید که خطر نارسایی مزمن کلیوی را افزایش می‌دهد.
- ✓ در صورت وجود هر نوع علامت یا نشانه‌ای از بیماری به پزشک مراجعه نمایید.
- ✓ کوتاهی نفس
- ✓ تب، لرز، سردرد، یا درد عضلانی
- ✓ خونریزی غیرمنتظره از هر جای بدن